

2/51

22.B TEXI

Prebamo ti kupovati hrvatsko? *Altime kupovat chorvatski zabozi?*

Kupujete li kvalitetne domaće hrvatske proizvode? (anketa)
Milica, 35, Gospić: Ovo o kvaliteti je jako relativan pojam. Ovdje recimo imaš holandski paradajz. Lijep, okrugao, ma divota za gledat. Na žalost samo za gledat jer okus mu je kao voda. A tolika je otpornike i vrijednost islog. Dok u Hrvatskoj možeš kupiti pravi paradajz koji je ukusan i daje puno više nego ovaj loš izgovor za paradajz. Naravno da je onaj uzgojeni u zemlji, malo ružniji i vjerojatno skuplji, ali dobiješ puno više ako možeš preći preko izgleda. Na žalost ovdje se kupuje po pakiranju, a ne sadržaju, a mislim da je tako i drugdje.

Vana, 40, Požega: Prvo me zanima kvaliteta. Onda cijena. Sve što je loše treba propasti. Pa tako i loše hrvatske tvrtke. Samo tada će nastati prostor da se stvori nešto novo i dobro. Volim Kraš, ima solidne proizvode. Volim i Vin-diju, bolja mi je od Dukata. Ne kupujem sve one jogobele i ostala smeća... ali mislim da to nije iz patriotizma... nego mi više odgovaraju ti proizvodi...

Jadranka, 30, Karlovac: Kvalitetni hrvatski proizvodi (Kraš, Franck, Podravka) prodaju se dobro i kod nas i u inozemstvu, ne zato što su hrvatski, nego zato što su kvalitetni. Nekvalitetni i preskupi hrvatski proizvodi neće imati dobru prodaju opet zbog toga što su nekvalitetni i skupi, a ne zato što su hrvatski. Problem kod većine hrvatskih proizvoda koji se slabo prodaju uglavnom nije kvaliteta, nego neopravdano visoke cijene. A s obzirom da je kupovna moć prosječnog stanovnika Hrvatske vrlo ograničena, naravno da će se kod kupnje prvo voditi cijenom, a tek onda kvalitetom ili porjeklom robe. A podupirati tromost i neekonomičnost proizvođača, i najblaže rečeno sumnjive karike u lancu distribucije određenih proizvoda, a sve to na teret kupca (s ionako ograničenim resursima) vrlo je neozbiljno od strane države. **Jasna, 45, Virovitica:** Kad sam bila klinka sve što je bilo iz vana bilo je fora! Kada se samo sjetim shoppinga u Italiji, kada je uz levisice obavezno išao i par špagerica i Brooklyn kauguma i sličnih gluposti koje su me beskrajno veselile, a da o Coca-Coli u limenci ne govorim. Ljudi su si doma radili muzeje ambalaže (sakupljanje limenki, vrećica, kutija cigareta i sl.). To je

324

1) fora zlat; super; bajčine

bila prva faza sudara zapadnjačke civilizacije i domaćih proizvoda. U civiliziju (npr. varteksovim trapericama koje su ljuđi dli, ne ljudi, nego ljudi) je sve to malo po malo došlo i ovdje. Poslije toga su zapadnjački proizvodi de svoje marke mogu u nekvalitetnijoj izvedbi prodavati *whomina* i najviše dolazi do izražaja kod deterđženata. Onda su došli različit tipovi -import poduzetnici koji su po Europi kupovali smeće ili prošlosveznata zalih zapadnjačkih hladnjača za otpis i sve to nama lijepo uvaljivali. Malo je: uvali! Kako u ovoj krasnoj državi zakon funkcionira kako funkcionira, a moral i etika su nepoznati pojmovi, zapravo si stalno u opasnosti da si ozbiljno ugrožavaš zdravlje. I što napraviti:

1. kupovati domaće proizvode iz provjerenih izvora (Kraš, Podravka, Gavilović i sl.)
2. kupovati na placu, ali ne od preprodavača koji na sva uvozna smeća nali jepe *domaće*. Prema tome, kupujem hrvatsko kad god je to moguće, a naravno prehrambene proizvode.

POROZUMĚNÍ TEXTU

Jsou tato tvrzení pravdivá? Sve ispitaniče uglavnom preferiraju hrvatske proizvode. Sve ispitaniče uglavnom stavljaju naglasak na kvalitetu proizvoda. Kvaliteta je po ovoj anketi najvažnija, ali se ipak uvijek ne pokaze. Hrvatski proizvodi nisu poznati u drugim zemljama. Cijena je uvijek najvažnija. Prosječni Hrvat je bogat. Hrvatski proizvodi su sljedeće marke: Kraš, Podravka, Zannussi i Maraska. Voće i povrće uvezeno u godišnje doba kad se ne uzgaja nije ukusno.

22.B MLUVNICE

Trpný rod

Trpný rod můžeme stejně jako v češtině rozdělit na **trpný rod stavový** (který se tvoří spojením slovesa **biti** a přičesti trpného) a **trpný rod zvratný** (který vzniká připojením zvratného zájmena **se** k významovému slovesu v činném rodě).

1. Přičesti minulé trpné tvoříme u většiny sloves od kmene infinitivního, řidčeji od kmene přítomného příponami:

-n, -na, -no, -ní, -né, -na
 -en, -ena, -eno, -ení, -ené, -ena
 -ien, -iena, -ieno, -ieni, -iéne, -iena
 -t, -ta, -to, -ti, -te, -ta

1) komunjara hovor; pejor; komunista, komouš

325